

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om avrundning av betalningar i euro

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om avrundning av kontantbetalningar när Finland övergår till euro som betalningsmedel vid ingången av 2002. Enligt propositionen skall kontantbetalningar som erläggs i Finland avrundas till närmaste fem

cent. Avrundningen av betalningar föreslås endast gälla kontantbetalningar och inte betalningar som sker som kontoöverföring.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 2 § 2 mom. 1 punkten lagen om upphävande av myntlagen (215/1998) tillämpas 8 § i den upphävda myntlagen (358/1993) tills de sedlar och mynt som har satts i omlopp med stöd av myntlagen upphör att vara lagliga betalningsmedel. Enligt 8 § i den upphävda myntlagen skall finansministeriet vid behov besluta om avrundning av betalningarnas pennibelopp. Finansministeriet utfärdade den 20 april 1993 ett beslut om avrundning av betalningars pennibelopp (360/1993) enligt vilket betalningar skall avrundas till ett pennibelopp som är delbart med tio.

Vid ingången av 2002 tas sedlar och mynt i euro i bruk i Finland. Europeiska centralbanken har rätt till utgivning av eurosedlar. Däremot har staten enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning ensamrätt att i Finland prägla mynt för egen räkning. Bestämmelserna härom ingår i lagen om mynt (216/1998). Det nominella värdet för de euromynt som kommer att tas i bruk är 2 och 1 euro samt 50, 20, 10, 5, 2 och 1 cent. De tekniska egenskaperna hos dessa mynt har fastställts i rådets förordning (EG) nr 975/98 av den 3 maj 1998 om valörer och tekniska specifikationer för mynt i euro som skall sättas i omlopp. Avsikten är att utfärda nationella bestämmelser om euromyntet under slutet av 2001.

Tillverkningen av euromynt inleddes i Finland med stöd av den beställningsfullmakt som gavs i en tilläggsbudget för 1998. Tillverkningen av små mynt på 1 och 2 cent har dock inte ännu inletts eftersom behovet av tillverkning av sådana är litet, om ett system som är likt det nuvarande tas i bruk vid avrundningen av betalningar.

I Finland används fem olika myntvalörer i mark, medan euromynt kommer att finnas med åtta olika nominella värden. Användning av åtta myntvalörer kommer väsentligt att öka kostnaderna för penningförsörjningen för både myndigheterna och företagen. Små mynt är oproportionerligt dyra att tillverka. Tillverkningskostnaderna för dem överstiger mångfaldigt deras nominella värde. Det nuvarande tiopennismyntet värderas lågt som betalningsmedel och det har lett till ett stort svinn. Mynten på 1 och 2 cent med sitt ringa värde kommer sannolikt också att värderas lågt.

På ovan nämnda grunder föreslås att det stiftas en lag om avrundning av kontantbetalningar i euro till närmaste fem cent. Lagen inverkar inte på dugligheten som betalningsmedel i Finland hos mynten på 1 och 2 cent. Det föreslås att näringsidkarna skall åläggas att även godkänna dessa mynt som betalning.

Det föreslås att mynt på 1 och 2 cent försedda med Finlands nationella symboler präglas endast i liten omfattning för samlar- och andra specialändamål. Bankerna skall

också tillhandahålla små mynt. Lagen skall inte gälla omräkningen av värdet på priser och betalningar från mark till euro under övergångsfasen, utan omräkningen sker med en cents noggrannhet i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1103/97.

2. Propositionens verkningar

Avrundningen av kontantbetalningar kommer för staten att medföra en inbesparing på ca 140 milj. mk i tillverkningskostnader för små mynt. Det årliga behovet att tillverka mer mynt på grund av större svinn än i genomsnitt för små mynt kommer också att utebli. I stället för mynt på 1 och 2 cent föreslås en större tillverkning på uppskattningsvis 120 milj. stycken av mynt på 5 och 10 cent, vilkas nominella värde är

större än tillverkningskostnaden.

För näringslivet och i synnerhet för handeln och bankerna uppkommer betydande inbesparingar i logistik- och arbetskraftskostnader om användningen av små mynt blir liten. Propositionen har inga betydande verkningar på inflationen, eftersom avrundningen av betalningarna i genomsnitt sker lika ofta uppåt som nedåt.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Utlåtanden om propositionen har inhämtats hos Finlands Bank, Handelns Centralförbund, Bankföreningen i Finland och Konsumentverket.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. Med stöd av denna lag avrundas betalningar i euro som erläggs i Finland till närmaste centbelopp som är delbart fem. Mycket små betalningar på 1 och 2 cent kan dock inte avrundas nedåt. Även betalningar med kreditkort eller annars på kredit kan avrundas. Det föreslås att lagen endast omfattar sådana betalningar som erläggs i Finland. Betalningsstället bestäms enligt allmänna privaträttsliga regler. Lagen inverkar inte på dugligheten som lagligt betalningsmedel i Finland i fråga om mynten på 1 och 2 cent.

2 §. Betalningar som sker som kontoöverföring avrundas inte. Betalningar som erläggs genom bank på annat sätt än genom kontoöverföring avrundas i enlighet med 1 §. Om

flera betalningar erläggs samtidigt genom bank, avrundas de var för sig.

3 §. I paragrafen ingår en ikraftträdelsebestämmelse.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002, då eurosedlarna och euromynten blir lagliga betalningsmedel i Finland.

Med hänsyn till tidtabellen för tillverkningen av mynt i euro vore det nödvändigt att propositionen behandlas i brådska ordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägg Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om avrundning av betalningar i euro

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Betalningar i euro vilka erläggs i Finland avrundas som följer:

1) om det belopp som skall betalas slutar på en eller två cent, avrundas det till närmaste mindre centbelopp som är delbart med tio,

2) om det belopp som skall betalas slutar på tre eller fyra cent, avrundas det till närmaste större centbelopp som är delbart med fem,

3) om det belopp som skall betalas slutar på sex eller sju cent, avrundas det till närmaste mindre centbelopp som är delbart med fem,

4) om det belopp som skall betalas slutar på åtta eller nio cent, avrundas det till närmaste större centbelopp som är delbart med tio.

Betalningar på en och två cent avrundas inte.

En betalning kan avrundas på det sätt som anges i 1 mom. även då den debiteras skriftligen eller då den inte erläggs utan bokförs som skuld.

2 §

Centbelopp avrundas inte då parterna har kommit överens därom eller då betalningen sker som kontoöverföring mellan konton.

Om betalningen erläggs genom bank på annat sätt än som i 1 mom. avsedd kontoöverföring, kan banken kräva att betalningens och betalningsverifikatets centbelopp avrundas. Erläggs härvid flera betalningar samtidigt avrundas de var för sig.

3 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.

Helsingfors den 22 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

